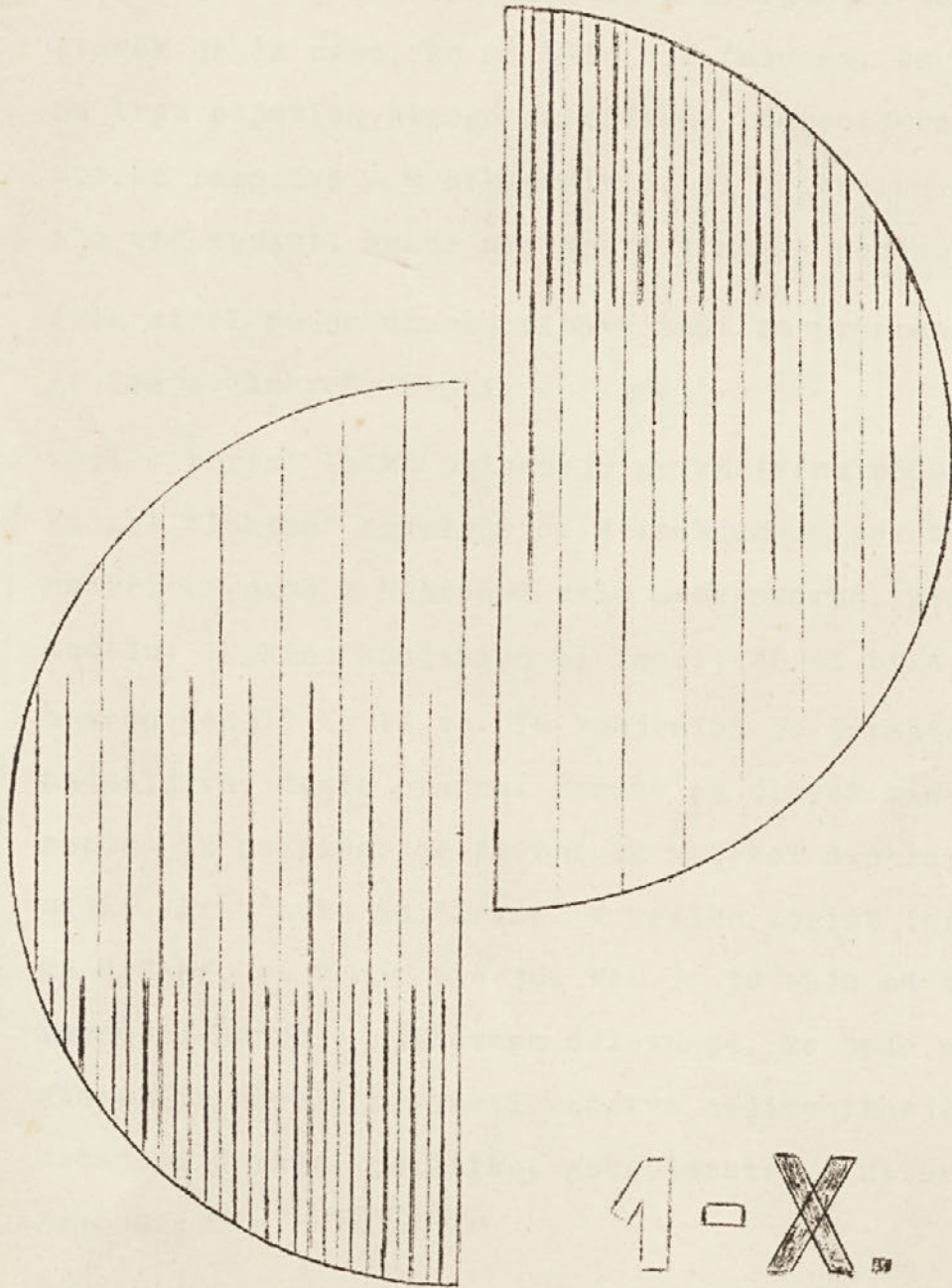

ISKRE

1977-78

1-X.

I S K R A M

Aut prodesse volunt aut delectare poetae.

Misel je izrazil v svoji pesnitvi Ars poetica

- mojster rimske poezije Horatius Flaccus. S to pesnitvijo je hotel dati poetom nekaj zgodovine, nekaj pravil in navodil za umetniško ustvarjanje. Navedeni stavek je iz časa, ko ni bilo nič čudnega, če se je na trgu pojavila strogo znanstvena Lucrecijeva filozofska razprava - v heksametrih, ki je bralcu prinesla več koristi kakor umetnosti v našem pomenu besede.

Ista misel pa je dovolj visoka tudi za program, ki ga imajo "Iskre", kajti:

veliko korist lahko prinesejo prvenstveno sodelavcem, ki pri "Iskrah" sodelujejo. V vsakdanjem pogovoru namreč ravnamo z besedami zelo neodgovorno, prav po načelu: "Kakšno konjenico bi imeli, če bi bila vsaka beseda konj!" Ne le to. Ta konjenica je šepasta, nadušljiva, često prazna. Predno pa človek misel zapiše in podpiše, se zresni in več kot dvakrat premisli. Prav zato so "Iskre" v veliko korist (prodesse) za dijake, ki vanje pišejo, ker je to vaja za tisto kasnejše obdobje njihovega delovanja, ko bodo namesto starejših morali prevzeti vodstvo najimenitnejših ustanov: Cerkve, politike, gospodarstva, kulture, znanosti itn.

Prvi, ki jim "Iskre" prinesejo veselja, so zopet sodelavci sami: lepo je videti objavljeno lastno

besedo, v katero si vložil veliko truda; upanje zbuja, da je ta prvenec začetni poskus, ki pelje k še lepšim uspehom. Isker pa se veselijo vsi, ne le dijaki: veselijo se navdušenja, ki mlade žene v pisanje, veselijo se tudi spoznanj, ki jih mladi v "Iskrah" objavijo.

Beseda je slika pojma, stavek slika misli, spis je slika duševnosti. Če ni prvega, tudi drugega ne more biti. Če je misel slabokrvna, meglena, bo taka tudi slika - stavek. Zato je prva naloga vsakršnega pisca razmišljanje: *dimidium facti, qui bene coepit habet*. Naravni red, ki velja za vse delavce pri "Iskrah", torej bodi: misel - beseda - "Iskre".

Mentor

ZNAMENJA ŽIVLJENJA

Danes radi govorimo o raznih poteh, ki vodijo v bogoslovje in v vrste službenega duhovništva: semenišče z notranjo gimnazijo, semenišče kot internat z zunanjo gimnazijo, zdravo družinsko in župnijsko okolje s tako ali drugačno srednjo šolo.

Vsaka od teh poti ima svoje prednosti in svoje pomankljivosti. Tudi nam Slovencem so dobro znane vse tri poti, vendar je še zmeraj največ slovenskih duhovnikov, zlasti še primorskih, ki so šli po prvi.

Ne dvomim, da božji Duh deluje tudi zunaj rednih in ustaljenih struktur, kot je npr. deško semenišče. Bog se pri uresničevanju svojih načrtov nikdar ne veže samo na nekatere strukture. Vendar se mi zdi primerno, da ob 25. obletnici delovanja Malega semenišča v Vipavi opozorim na nekatere pojave, ki so dovolj zgovorno znamenje pristnega življenja in božje bližine prav v tej skupnosti Malega semenišča.

Malo semenišče v Vipavi je od svojih prvih skromnih začetkov utripalo kot skupnost mladih ljudi, ki verujejo in ki v skupnem življenju, delu, razvedrilu in molitvi oblikujejo svojo osebnost in iščejo svoje posebno mesto v Kristusovi Cerkvi na Slovenskem.

Tudi ko je vipavsko semenišče od prostorske stiske zaradi velikega števila dijakov (okrog 90 v sami glavni stavbi) prišlo v stisko skoraj praznih učilnic (27 dijakov v vseh štirih razredih), je bilo med fanti dovolj energije in talentov, da je ostala šola na zadovoljivi višini, da smo dostojno obhajali praznike, prirejali akademije in šolske izlete ter

da so igrišča odmevala od napetih tekem. Vedno in povsod smo nastopali kot živa in ubrana semeniška skupnost.

Vipavsko semenišče še danes deluje v skromnih razmerah. Ali ni prav v tej skromnosti njegova moč? Dobro vemo, da je razkošje slab vzgojitelj mladih ljudi, obvladana in urejena skromnost pa najboljšo vzgojno sredstvo ne samo za mlade, ampak tudi za odrasle. Marsikatero delo vzdrževanja in preurejanja semeniških stavb in semeniškega okolja je steklo tudi s pomočjo gojencev, ki so med počitnicami in v prostem času radi zavihali rokave in prijeli za kramp in lopato.

Prepričan sem, da bi vipavsko semenišče začelo usihati, ko ne bi bilo več potrebe ali volje, da naši fantje tudi z delom svojih rok pomagajo urejati okolje, v katerem se vzgajajo in šolajo.

Malo semenišče v Vipavi je deležno dovolj pozornosti s strani cerkvenih krogov v Sloveniji, vendar imam občutek, kakor da me kdo zbode, ko slišim besedo "semenišče zaprtega tipa". Tako izražanje odkriva premajhno ali vsaj enostransko poznavanje premikov, ki jih je povojni čas, zlasti še pokoncilski čas prinesel v celoten utrip življenja v semeniščih z notranjo gimnazijo. 25 letno delovanje Malega semenišča v Vipavi pomeni 25 letno prizadevanje, da bi bilo semenišče pomerjeno po Cerkvii, po družbi in po mladih generacijah fantov. Semenišče je raslo in delovalo evolutivno in skladno z navedenimi dejavniki. Tudi ^{na} ~~zap~~rejš, če bo še živel, bo ubiralo pota, ki pomenijo odprtost novostim in zvestobo zdravi tradiciji.

Povečana in poglobljena povezanost semenišča z družinami in župnijami fantov spada med največje premike, saj

predstavlja skromno, pa vendar pomembno pritegnitev dveh največjih dejavnikov pri oblikovanju čustveno uravnovešene osebnosti mladostnika. Ta povezava se kaže v pogostnejšem odhajanju fantov domov, zlasti pa v celodnevnik s srečanjih s starši in sorodniki po prvi in tretji redovalni konferenci. Roditeljski sestanki prinesejo v naš dom toliko toplino, ljubezni in vedrine, da čutimo njihov vpliv še dolgo po srečanju.

Manj doživeta in manj učinkovita so srečanja z župniki fantov.

Še na eno znamenje življenja bi rad tu opozoril, na skoraj družinsko povezanost med semeniščem in okoliškimi župnijami. Tu ne gre za pojav, ki bi bolj ali manj odmeval štirikrat na leto, vsake kvatre enkrat. Semenišče je duhovno dovolj odprto okoliškim župnijam, te pa zlasti materialno semenišču. Reči moram, da je to sodelovanje izjemno, saj so nekateri semeniški profesorji tudi župniki, ostali semeniški duhovniki nudijo duhovno pomoč priložnostno, iz župnij pa prihaja vsakovrstna pomoč v vsakem letnem času.

Zato od tod izjemno število kandidatov. Trenutno ima najbližja okolica 80% primorskih kandidatov, ki se vzgajajo in šolajo v vipavskem semenišču.

Ali se bo ta krog tesnejše povezave še razširil?

Na to lahko odgovorijo predvsem cerkvena občestva.

Vetrik dr. Alojz

rektor

POGOVOR Z MSGR. ALBERTOM METLIKOVCEM

"Kakšne so bile vzgojne metode semeniškega vodstva v vaši semeniški dobi in kako ste nanj gledali?"

- Že tedaj se mi je zdelo, da ni bilo odlično, kvečjemu komaj dobro. To se je kazalo na vzgojnem področju, kakor tudi drugod. Skratka, vtis je bil komaj zadovoljiv. Gotovo tudi zato, ker smo bili primoski Slovenci pod italijansko okupacijo. Na vzgojnem področju bi morali biti slepo pokorni vodstvu, kar smo že takrat obsojali. Zelo so bile poudarjene duhovno manj pomembne stvari. Vendar ni bilo vse premalo dobro, kot se nam je zdelo, saj o tem zgovorno pričajo številni zvesti in dobri duhovniki iz tistega časa (1935 - 40). To pa pomeni, da so takratni vzgojitelji kljub temu polagali veliko pozornost na semenišče. Čeprav smo bili sicer primorski Slovenci narodno ogrožani je v semenišču vladala strpnost med slovenskimi in italijanskimi gojenci. Semenišče je bil edini kraj, kjer se je poučevalo v slovenskem jeziku.

"Kako spremljate sedanji razvoj Malega semenišča v Vipavi?"

- Gledano nazaj v mojo semeniško dobo, moram reči, da gre danes semenišče bolj v korak s časom, kot takrat. Za pozitiven razvoj se mi zdi, da so pomembne zlasti tri stvari. Prvič, da je vodstvo enotna skupina, ki skupaj išče reševanje; drugič, da ima vsak posameznik iz te skupine še svojo skupino v kateri je animator; in tretjič, da iščejo, berejo in študirajo, se posvet jejo in tako gredo v korak s časom. Gledano na zunaj je moč opaziti, da skuša biti vodstvo malega semenišča na višini.

"Kako vi gledate na sedanjo krizo pomanjkanja poklicev, ki se pojavlja v Cerkvi?"

- Kriza je eden izmed znakov življenja. Danes je vse v krizi. To ne smemo jemati tragično.

"Kaj bi morali v bodoče storiti v semenišču, da bi vzgoja ustrezala času?"

- Zdi se mi pomembne tiste tri točke, ki sem jih že omenil v prejšnjem odgovoru. Naj jih zopet na kratko povzamem: Prvič, vodstvo naj bo enotna skupina; drugič, da ima vsak posameznik iz te skupine še svojo skupino; in tretjič, da se izobražujejo in tako vzgajajo gojence. Glede izobrazbe se mi zdi važno poudariti, da naučijo fante, kako naj se učijo in česa naj se učijo, ne pa da bi jih oni vsega naučili. Glede vzgoje naj se potrudijo, da bi fantje dosegli čim več na poti k zrelosti in sicer človeški, krščanski, in duhovniški.

POGOVOR S SOPČ CIRILOM (spiritual)

"Kako danes gledate na svoje semeniško življenje?" "

- Govoriti po desetih letih o življenju v semenišču spravi človeka v zadrego. Čas veliko zabriše, ostanejo le spomini, ki so snov "premlevanja", ko se s sošolci zopet srečamo. Spomini postajajo sčasoma patetično obarvani. Prav ta patina pa daje preteklosti čar odmaknjenosti. Sedaj lahko tista leta semeniškega življenja samo podoživljam in s tem že zgubijo svojo ostrino in neposrednost. Pod vplivom oddaljenosti desetih let (in desetletne rasti) so spomini bolj "pametni" in ne prikazujejo tiste kritičnosti, ki je bila v tistih letih še kako

prisotna. Takrat smo namreč semeniško življenje živeli. Bilo je danost in možnost. Velikokrat smo ga doživljali bolj kot danost in manj kot možnost. Kritičnost je bila lastnost, ki ni bila nekaj edinstvenega za našo generacijo mladostnikov. Prav ta je ustvarjala (in še ustvarja) napetost in dinamiko, ki je dokazovala, da smo bili mladi, kot mladi nezadovoljni in kar je dajalo življenju še večjo "dramatičnost" smo svoji neizkušenosti dajali nalepko "edino možnosti". Veliko manj je bilo v nas samokritičnosti (to so najbolj pogrešali predstojniki).

Če primerjam semeniško življenje danes in takrat (to možnost imam sedaj), opažam velike spremembe, ki pa niso "odkritje Amerike", ampak zahteve in znamenja časa (mislim, da je bilo tudi naše semeniško življenje "v času"). To predvsem glede ureditve semenišča. Glede življenja samega pa danes pogrešam več navdušenja, zavzetosti in skromnosti, kar je bilo v "naših časih" pristno (skromnost predvsem po zaslugi razmer). Semenišče nam je dalo solidne temelje, za katere je še danes marsikdo hvaležen in na katere je lahko vsak gradil tudi s sodobnim materialom. Človek se sprašuje, zakaj ni bilo več povezanosti s svetom, večje možnosti soodločanja semenišnikov v zadevah reda in šole, večje elastičnosti pri urejanju skupnega življenja, večjega povdarka na samostojnih odločitvah.

Mogoče največja reklama za takratno semenišče je, da lahko danes srečaš normalne ljudi, zavzete duhovnike, ki se z nekim ponosom pohvalijo, da so bili v semenišču v Vipavi.

Semenišče nam je bilo in nam je dano kot š a n s a : fantom, vzgojiteljem in slovenski Cerkvi.

pogovor pripravile Iskre

PABERKI IZ ZGODOVINE SLOVENSKEGA MALEGA SEMENIŠČA V VIPAVI

(Ob 25. letnici zavoda: 1952 - 1977)

Ustanovitelj Malega semenišča v Vipavi je bil takratni apost. upravitelj jugoslovanskega dela goriške nadškofije dr. Mihael Toroš (1884 - 1963).

Priprave na ustanovitev zavoda segajo tja v prvo polovico leta 1950. Splet okoliščin jehotel, da je v ta namen bilo izbrano mogočno poslopje takratnega vipavskega župnišča, ki ga je v letih 1845 do 1850 sezidal znameniti vipavski dekan Jurij Grabrijan (1800 - 1882).

Trdna odločnost dr. Toroša, ljubezniva pripravljenost takratnega vipavskega dekana Ignacija Breitenbergerja (1885-1961), ki je župniško poslopje prepustil ap. administraturi za potrebe Malega semenišča, izdatna finančna pomoč v višini 7. milijonov din in tudi siceršnje razumevanje vlade LR Slovenije, so omogočile odprtje zavoda 6. 9. 1952. Uradni naziv zavoda je bil: Slovensko malo semenišče v Vipavi.

V vipavsko semenišče so se v začetku sprejemali le dijaki iz goriške ap. administrature. Predvidena kapaciteta zavoda je ob odprtju bila 50 gojencev (v prvem šolskem letu 1952/53 jih je bilo le 19). Zavod je bil urejen kot internat, kjer je bilo določeno, da bodo dijaki obiskovali nižjo gimnazijo v Vipavi in višjo gimnazijo v Ajdovščino. V zavodu so imeli dodatni pouk v latinskem jeziku in v verouku.

Malo semenišče je nemoteno delovalo do oktobra 1953, ko je prišlo do prekinitve delovanja. Zaradi napetosti ob "Tržaškem vprašanju" je semeniško poslopje zasedla JLA za svoje potrebe. Zavod je tako "miroval" od 14.10. 1953 do

začetka šolskega leta 1955/56. S ponovnim odprtjem semenišča (3.9.1955) je bila dana možnost sprejetja v zavod tudi gojencev slovenskega dela tržaško-koprske škofije v Jugoslaviji.

- Zaradi postopne ukinitve gimnazije v Ajdovščini je dr. Toroš 19.8.1957 ustanovil v Malem semenišču v Vipavi Srednjo versko šolo za pripravljajanje duhovnikov. Notranja šola se je uvajala postopoma s pričetkom v šolskem letu 1957/58 (prva redna notranja matura je bila 1.1961). -Sčasoma je dr. Toroš pristal na sprejem gojencev tudi drugih slovenskih škofij v vipavsko semenišče. Najprej se je to zgodilo z gojenci mariborske škofije in sicer v šolskem letu 1959 /60. Prvim gojencem ljubljanske nadškofije je bil omogočen vstop v šolskem letu 1961/62. S tem dejanjem je postal v polnosti upravičen naslov zavoda: "Slovensko malo semenišče v Vipavi". V šolskem letu 1971/72 se poskus obiskovanja gimnazije v Ajdovščini po gojencih I.r. ni povsem obnesel. Izbira notranje šole je bila ponovno potrjena v naslednjem šol. letu, vendar tako, da se je v šol. letu 1975/76 vpeljala praksa polaganja razrednih izpitov na državni gimnaziji v Ljubljani.

Ob razširitvi zavoda za vse slovenske cerkvene potrebe je bilo nujno reševati prostorsko stisko v poslopju. V začetku se je to reševalo z notranjimi preurejanji prostorov, kasneje z dozidavami novih poslopij: v l. 1962 - 1964 iz gospodarskih poslopij stanovanja profesorjev, v l. 1969-1974 iz starega "farovža" novi del semenišča s kuhinjo (1972) in novo kapelo (1974). Glavno težo obširne obnove (stroške je v glavnem krila primorska Cerkev) je nosil rektor Brunoslav Podobnik (1911 - 1971) ob vztrajni podpori primorskega škofa dr. Janeza Jenka.

V svojem 25. letnem obstoju je semenišče sprejelo 404 gojence in sicer 198 iz Slov. Primorja, 158 iz ljubljanske škofije, 44 iz mariborske škofije, 1-0. Cist., 1-0 FM, 2-DJ. - V tem času je maturiralo 218 notranjih gojencev in 9 zunanjih gojencev, mašniško posvečenje je prejelo 121 nekdanjih gojencev (3 so misionarji!), 36 nekdanjih gojencev pa je v bogoslovju.

V vodstvu zavoda so se razvrstili 4 rektorji: Ignacij Breitenberger (1952-1961), Podobnik Brunoslav (1961-1971), Kralj Franc (1971-1973), Alojzij Vetrih (1973-). -Srednjo versko šolo so vodili šolski ravnatelji: I. Breitenberger (1957-58), dr. Anton Požar (1958-1971), prof. F. Kralj (1971-1973), dr. A. Vetrih (1973 -). -Vzgojno službo je v tem času vršilo 9 rednih prefektov (duhovniki) in 3 izredni (2 bogoslovca in 1 maturant), duhovno življenje sta vodila 2 spirituala; v zavodski šoli je poučevalo 27 učiteljev (22 duhovnikov, 2 redovnici, 1 red. brat, 2 laika).

Ekonomsko službo so redno opravljali rektorji, gospodinjstvo v hiši pa je bilo ves čas v rokah sester De Notre Dame, za kar ima največ zaslug s. Amabilis Kerševan. Od l. 1961 ima zavod tudi svojega hišnika, Ignacija Hvala.

V času njegovega obstoja so Malo semenišče obiskali vsi slovenski škofje, izredna gosta sta bila nadškof in ap. pronuncij Mario Cagna (22.8.1969), škof (sedaj kardinal) Viktor Razafimhatratra iz Madagaskarja (15. 3. 1972). -Ob praznikih in proslavah so bili gostje nekateri vidni kulturni delavci (npr. A. Rebula: 1967, E. Kocbek: 1968, F. Vodnik: 1969, M. Matičetov: 1971, R. Bordon: 1972,

slov. - beneška duhovnika M. Lavrenčič in E. Cenčič od "Dom"-a: 1972, Korošec L. Kaselj: 1973, Drago Štoka: 1974), sicer pa tudi številni slovenski misijonarji, ki delujejo po svetu.

Semeniško kulturno udejstvovanje so poživljali: semeniški pevski zbor (ves čas pod vodstvom dr. A. Požarja), obdobje dijaške pevske skupine, npr. vokalni kvintet "Dobri prijatelji" (1971), oktet "Veseli fantje" (1972); omeniti velja tudi instrumentalne skupine, tako semeniško godbo na pihala (1968), "beat" ansambel "Razgrajači" (1971-72), "Semaforji" (1972-74). Pomembno vlogo je odigralo dijaško glasilo "ISKPE", ki je prvič izšlo 1.2.1969 (doslej 9 letnikov).

Tudi športna aktivnost je del semeniškega življenja: napeta vsakoletna interna tekmovanja v malem nogometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu, in pd. -Semeniška moštva so se merila z vipavskimi, ajdovskimi in drugimi mladinci, običajno zelo uspešno. Na spominskem košarkarskem turnirju v Ajdovščini so upravičeno zasedli 3. mesto, na istem turnirju Malega nogometa pa 4. mesto (5.5.1970). - Poglavlje zase predstavlja delovanje Planinskega društva (vodja prof. O. Črnilogar, svojčas večletni predsednik vipavskega planinskega društva). Tu velja omeniti izredno angažiranost pri graditvi gradiške plezalne poti: ob odprtju leta 15.6.1969 je O. Črnilogar prejel srebrni znak PZS za zasluge, SVŠ pa pohvalno diplomu.

Franc Kralj,

Slovensko Malo semenišče v Vipavi

S C F S T E

Živiš?

Da.

Zakaj?

Ne sprašuj me! Morda zato,
da jem, živim, uživam, skratka: živim in sem.

Čemu?

Ti! Veš kaj? Zgini! Če pa že hočeš vedeti:
o tem ne razmišljam.

Oprosti! Imaš cilj?

Da! Uživati. Pa ne jutri. Danes. Veš kaj,
če se ti ponudi priložnost, zgrabi jo,
jutri si lahko že brez vsega.

Oprosti moji vsiljivosti! Če srečaš
starca, ali spoštuješ njegovo sivo glavo
in njegovo misel?

Ti si neumen. Starci so za domove.

Saj veš, da starega vola peljejo v klavnico.

Ko boš pa zvedel, čemu živimo,
mi blagovoli sporočiti v klavnico.

"KAZIM"

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da so nekateri razredi
(v semenišču) posebno aktivni v vojaških veščinah. To
je še posebno razvidno iz redovalnic, kjer je jasno viden
zmagoviti marš: ena, dva, ena

S P O Z N A N J E

Nisem mogel več vzdržati. Zapustil sem hrup in vpitje in stopil iz zakajenega prostora ven, na zrak, pod zvezde. Ne, to je neznosno. Vse pije, vse kadi! Kāmorkoli pogledaš, povsod veseli in nasmejani obrazi. Njihove oči izžarevajo radost. Njihov nasmeh govori o "lepem in srečnem živiljenju". Po dva in dva se smejita svojim praznim besedam. Govorita si o čudovitem in lepem živiljenju, o gradovih, ki jih ni.

Delček moje duše je bil še vedno nedotaknjen. To je delček, pred katerim ima vsak človek strah. Ljudje se zatekajo k pijači, k plesu, samo da bi uničili ta delček teme v sebi.

Spraševal sem zvezde in jim potožil svojo bolečino. Niso me poslušale, niso mi odgovorile. Rahlo so žarele v daljavi. Obstal sem v mraku, bled in izmučen. Zvok pijanih in begajočih ljudi je počasi utihnil. Po obrazu sta mi pritekli dve solzi. Bile so moje prve solze, ki so mi povedale vso resnico živiljenja. Sklenil sem, da ne bom več pošten, da ne bom več govoril resnice, nič več ne bom ljubil, sovražil bom vse. Vse svoje sanje in upe moram odvreči, vse moje spoznanje o svetu in ljudeh spremeniti.

Šel sem v svet nag, oropan vsega lepega in privlačnega. Srečeval sem se z ljudmi. Zdaj nisem več videl v njih človeka, ampak le tekmeца, ki me hoče ugonobiti na vsakem koraku.

Ne, ne bom takšen, kakršnega ste me želeli imeti. Hōteli ste, da bibil lutka v vaših rokah. Želeli ste, da bi bil vaš predmet zaničevan in izkoriščan. Smejali ste se moji resnici, zdaj se zgražate nad samim sabo v meni.

+MRAK+

K N J I G E I N J A Z

Že v zgodnji mladosti so se mi knjige globoko vtisnile v spomin. Z njimi sem se seznanil, preden sem začel hoditi v šolo.

V prvih letih osnovne šole sem se najprej seznanil s Cicibanom, iz katerega sem črpal bogate misli, ki so mi kasneje veliko pripomogle ob branju zahtevnejših knjig.

Kasneje so prišle na vrsto leposlovne knjige. Z veliko vnemo sem prebiral Prešerna, Cankarja, Župančiča. Ob prebiranju teh, sem si ustvaril temelj, na katerega sem kasneje zidal bogate misli tujih in domačih umetnikov pisane besede. Vedno znova sem odkrival nove poglede na svet in življenje. Prebiral sem tudi antično književnost, ki pa se mi je zdela pusta.

Ob knjigah sem preživel vsa svoja osnovnošolska leta, knjige so mi v mnogočem olajšale včasih težko pot skozi otroštvo. Res, knjige so mi odpirale nova obzorja, ta pa novo bogastvo. Tudi sedaj se od knjig nisem ločil. Zelo sem hvaležen tistim, ki so v te knjige vložili svoj trud zato, da bi se bralci iz njih učili.

Knjige so veliko pripomogle k vstajenju slovenskega naroda. Knjige so za narod storile največ, kar so mogle storiti. Slovencem so v srca zasadile globoko korenino, ki je pod zverinsko težo okupatorja zrasla v upor. Slovenec se je knjige živo oklepjal, saj je v njej čutil tisto moč, ki mu bo pomagala, da postane enakovreden ostalim evropskim narodom, ki so se ponašali s svojo tisočletno kulturo in so hoteli

svojo oblast vsiliti Slovincem. V NOB so mnogi pisatelji in pesniki lajšali bolečine svojih soborcev s tem, da so jim posredovali svojega revolucionarnega duha. Prav tako je bila knjiga svetla luč, ko je Jugoslavija v neredu povojnega časa iskala svojo pot v socializem. V ustvarjalcih je gorel neugasljiv ogenj, ki je pomagal graditi socializem naroda. Svojo vero v boljšo bodočnost so spretno prelivali v knjige, ki so bile dostopne slehernemu ljubitelju svobode.

Zato: hvala vsem tistim, ki so Slovincu v svojih knjigah nudili najosnovnejše, kar je potrebno za kulturni razvoj naroda.

Avtor 394956

Z A K O G A ?

Hodil je po svetu.

Spoznal je veliko hudobij in zla,
ljubezni in sočutja malo.

Začel je oznanjati
veselje, ljubezen,
da vsi smo bratje.

Zato ga svet je križal,
ker bil je luč, a tema svet.

Trpel je ... Za koga?

Umrli ... Za koga?

Vstal ... Za koga?

Zame?.....

Za koga?

.....
(naslov bi bil odveč)

Sonce s svoje najvišje nebesne točke pripeka na razbeljeni asfalt, iz katerega izžareva vročina. V prvem hipu se zazdi, da se je življenje zaustavilo. Minute se vlečejo, vlečejo brez konca.

Nenadoma v sosedu, ki sedi poleg mene spoznam svojega nekdanjega sošolca. Ko se najina pogleda srečata, me spozna tudi on. "Zadnjič sva se menda videla na valeti, " pretrga začetno zadrego. Zamisli se:

"Štiri leta! Dolga in strašna doba! Starejši postajam, bolj premišljujem, kakšno je bilo moje dosedanje življenje. Sprašujem se, če sem sploh kdaj zaužil tisti čudežni opoj mladosti. Ne, mladosti nisem poznal. Tisto čudežno moč mladosti sem hranil, kot bi ne vedel, da mladost mine. Če ta opoj popijem sedaj, se bom z njim zastrupil. Preskočil sem mladost, ljubezen, kot da obojega ne bi bilo. Stari me je porinil v gimnazijo in sedaj na fakulteto, češ, da hoče imeti sebi enakega sina. Gimnazijska leta so zame najtemnejša leta v vsem življenju. Res, da mi je šlo v šoli dobro, vendar... Ko me življenje ni nikamor več vodilo, sem začel jemati mamila. Ta so me vsaj za kratek čas potegnili iz realnosti v moj svet sanj, po katerem sem tako hrepenel. A to je pomagalo le kratek čas. Resno sem začel misliti na samomor, zanj pa takrat še nisem imel dovolj poguma. Če pogledam v bodočnost vidim edini smoter le pod Savskim mostom..."

Nekoliko prekine svoje pripovedovanje in vrže cigaret-
ni ogorek stran. Ponudi mi cigareto. Odklonim. Prižge si jo
in nadaljuje s spremenjenim glasom:

"Lahko si srečen in ponosen, ker imaš vero; če bi jo
imel jaz, bi bilo moje življenje čisto drugačno. Nekoč
sem tudi jaz občudoval Kristusovo osebnost, bil mi je
ideal, ki pa ga je z vso silo zadušila moja mati, ki
niti slišati ni hotela, da bi njen sin videl najvišjo
vrednoto, v nekom, ki je v nasprotju z njeno miselnostjo.
Od takrat pa se vedno bolj utapljam v uživanju drog in
drugih mamil. V srcu mi tli sovraštvo do staršev, ki
ni nista pustila svobodno odločati o lastni bodočnosti.
Utesnjen sem, zraka mi zmanjkuje, toda pomagati si ne
morem, tudi kdo drug bi mi težko pomagal."

Še nekaj minut manjka do prihoda vlaka. Posloviti se
morava. Ob stisku rok se najina pogleda srečata. Začutil sem,
kako sem nemočan in da mu ne morem dati nobene oprijemljive
tolažbe.

Kolesa vagona enakomerno tolčejo ob tire. Ko se spomnim
nanj, se zdrznem. S čim naj bi ga potolažil, s čim mu do-
kazal, da roditeljev ne sme sovražiti, da poizkuša doseči
tisto, kar mu je še dosegljivo. Ne morem se otresti njego-
vega pogleda, oči, v katerih je gorel čuden lesk - oči
narkomana. Da, zanj in zame je samo ena tolažba. Kot odda-
ljen odmev so mi prešinile spomin njegove besede: "Lahko
si srečen in ponosen, ker imaš vero!"

Autor 394956

S L A V E C

Velika solza v slavčevem očesu,
bleščeča in vroča
polna bolesti in krute resnice,
je padla na beton.

Na nebu zatrepetala je zvezda,
prestrašena je vsa,
o prostosti pesem slavčeva,
utihnila je vsa.

Pozabil je svojo ljubezen,
vse lepe želje,
ki plašne kot sence polnočne
nad njim le šume.

Iz njegove samotne grenke mladosti
se svetijo tihe oči,
ki danes mu vir so pogube
vse dni in noči.

Črne velike peruti zamrle so zdaj,
le duh svoboden ima,
slavec v kletki tam majhni čepi
in veliko solzo v očesu ima!

-Kalan-

Semeniški ansambel "Skrivnostno ime" vadi zelo intenzivno, posebno to; Rad bi povedal svetu!... Kaj?

KLJUB LAKOTI SO GORE UŽITEK

Zunaj je bilo lepo vreme, ki tako svetlo sije na mojo mlado dušo. Pismonoša mi je prinesel pismo, v katerem je bilo povabilo na duhovno obnovo v Stržišču. Bil sem vesel in v tem veselju sem skoval še lep načrt za srečanje z gorami.

30. junija smo se zbrali na železniški postaji v Novi Gorici. Odpeljali smo se do Hude Južine, od tod pa pešačili v kakih 7 km oddaljeno Stržišče. Stržišče je lepa hribovska vas, ki nam s svojimi prebivalci priča o trpljenju ljudi za vsakdanji kruh. Na vrhu, kot na prižnici te vasi, stoji majhna, a lepa cerkev. Prav v tej cerkvi se je letos zbralo mnogo mladih, ki so v sebi iskali polnost Boga. Tako smo tudi mi semenišniki, delček tiste mladine, hoteli v sebi iskati tisto, kar so iskali drugi pred nami.

To duhovno obnovo je vodil gospod Branko Melink. Začela se je 30. junija - na soboto, končala pa v ponedeljek 1. julija. Na žalost je bilo grdo vreme. Megla je segala do same vasi, tako da ni bilo videti Črne prsti in drugih nekaj vrhov. V ponedeljek pa se je megla dvignila.

Ko smo končali našo duhovno obnovo, se nas je 6 fantov odločilo stopiti na Črno prst. Ker se ni obetalo lepo vreme, smo razen enega "zlatega" nahrbtnika, vse pustili v Stržišču. S seboj smo vzeli le vsak svojo vetrovko, prvo pomoč in ene napolitanke. Pot je bila kolikor toliko strma, dihali smo meglo. Vsi srečni smo prišli na vrh, kjer je na nas zasijalo "gorsko" sonce. Občudovali smo velike meglene

trume, ki so hotele izbojevati zmago ter se prevaliti čez vrhove na drugo stran. Če bi se jim to posrečilo, bi bil prav gotovo v 24 urah dež. V koči smo se ogreli s čajem. Videli smo, da dežja ne bo, pa smo se odpratili naprej proti Matajurskemu vrhu in na Rodico. Pot je bila čudovito posejana s planikami, ki so fotoamaterje kar "s tira" spravile, saj je kar naprej nekaj prasketalo. Pred seboj smo gledali Rodico, ki kar ni in ni hotela postati naša. S Črne prsti do Rodice smo hodili tri ure. Na Rodici smo zmagoslavno zapeli nekaj pesmi: Oj Triglav moj dom...

Lakota se nas je lotevala, a zlato planinsko sonce nam ni in ni dalo miru. Odločili smo se, da gremo naprej, a brez gospoda Melinka, ki je moral nazaj po avto in naše nahrbtnike, s katerimi naj bi prišel drugo jutro v Tolmin. Z njim je šel še Robba iz prvega razreda. Naša petorka: Prelec, Tomažič, Planinc Čuban in jaz pa je odkorakala naprej proti Voglu. Mislili smo: saj to bo precej, a Vogla ni in ni hotelo biti. Spuščali smo se, dvigali, najhujše pa je bilo, ko nam je začelo kruliti po trebuhih. Proti koncu poti smo bili že tako izčrpani, da smo se morali večkrat ustaviti in počivati. Kaj so bile tiste napolitanke! Nič! Skoraj sram me je bilo nositi prazen nahrbtnik. Na Vogel smo prispeli nekako ob 15 h, kjer pa ni bilo niti žiga! Pod seboj smo videli kakih 800 m nižjo Razor planino, do katere smo prispeli nekaj pred 16 h.

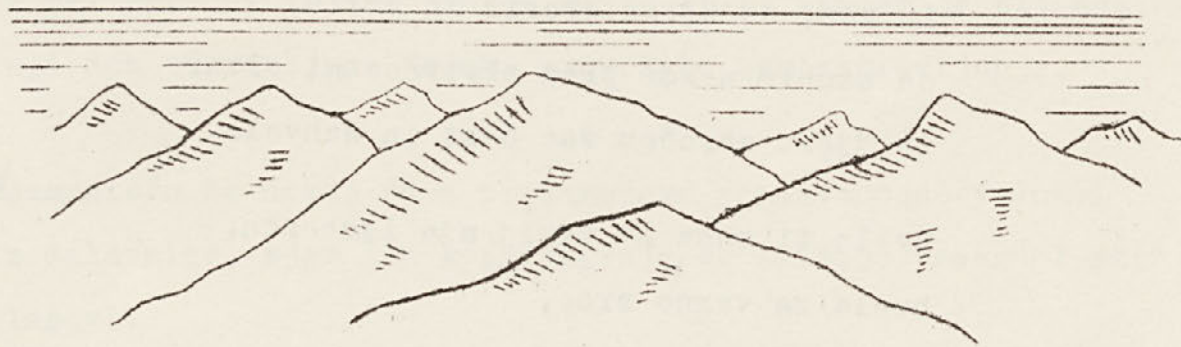
Bili smo kakor pretepeni. Hitro smo naročili enolončnice in nekaj pijače. Medtem ko smo čakali, smo prisluhnili trojici, ki je sedela za nami. Smešni so bili videti, ko so se

med seboj kregali, kaj bodo jedli sir? - ne, ta ne gre sedaj; ribe? - ne, po njih si žejen; salamo, doručak? Kaj vse so imeli sem že pozabil... Ko smo našo "obilno" malico in večerjo obenem pospravili, smo se še nekoliko sprehodili med pastirji, pogledali, kako izdelujejo, pa tudi kako prodajajo sir, smo se odpravili spat. Zaspali smo kot ubiti in do nekaj minut pred 4 h se nihče ni zbudil.

Zunaj je sijala luna, krave so se že pasle in zvonile, mi pa smo se odpravili v dolino - v Tolmin. Vsi zaspani smo iskali markacije, ki smo jih slednjič le našli. Vsi ožuljeni smo nekako ob 7 h prispeli v Tolmin. Seveda, semenišniki pač, kam drugam bi jo mahnili kot v župnišče? Gospod župnik se je takoj pozanimal kdo smo, od kod prihajamo in glavno, če smo kaj lačni. Po treh urah dirkanja v Tolmin si nismo mogli kaj, da ne bi omenili naše današnje in včerajšnje lakote. Hitro je naročil kuharici, naj pripravi zajtrk. Medtem nas je poiskal tudi gospod Melink. Svoj živi dan se skoraj ne spominjam tako obilnega zajtrka! Kuharica je dala vsakemu skodelo kave in narezala tri štruče kruha, ter pripravila pollitrski kozarec marmelade. V nekaj minutah ni bilo več ne kruha in ne marmelade. "Ste še lačni?" je vprašal župnik. Ker ni nihče odgovoril, je ukazal kuharici, naj gre še kupit kruha. Narezala nam je še eno štruco, vsakemu ocvrla eno jajce in dolila kave... Po tem tako obilnem zajtrku smo šli k maši, pa nas je bilo le pet "mož". Po maši je bil celo župnik pripravljen, da nas z avtom kam pelje. Tomažič se je iz "neznanih" razlogov odpravil domov, mi pa smo se odločili

"zavzeti" Stol nad Breginjem. Gospod župnik in gospod Melink sta nas peljala v Kobarid, iz Kobarida pa naprej v Breginj. Nad nami se je v lapem jutranjem soncu svetil Stol. Odpravili smo se v pravo gadje ghezdo. Morali smo se dvigati skoraj navpično in to po neuglajeni stezi. Bila je sama velika trava, prav "naročena" za gade, ki so začeli križati naša pota. V eni sami uri smo videli štiri gade. Kar žvižgalo je pod nogami. Jaz sem imel samo eno željo: priti zdrav nazaj v Breginj.

Štokelj

Semeniščniki zelo radi širijo svoje obzorje. V zadnjem času odkrivajo nove obraze na daljnih otokih Japonske. (Torej zemlja le ni okrogla, ker se vidi tako daleč).

H V A L A T I M A M A

Kako zamišljen je njen obraz,
dan za dnem v večnem je strahu.
Njena ljubezen nikoli ne ugasne,
njena ljubezen je večna.
Ona ljubi Boga.

Hrapave, žuljave njene roke
kruh so nam rezale,
učile nas delati križ,
da vse življenje spremljal bi nas.

Zdaj v semenišču sem jaz
in vem, da Njega prosiš in moliš,
da stopim nekoč pred skrivnostni oltar
in Njemu zapojem vso čast in zahvalo.

Hvala ti mama za življenja ljubezen,
hvala za verno srce,
hvala ti, mama!

-V-A-L-A-N-

V tretjem razredu so sami vrhunski umetniki. Če manjka v vašem ansamblu, dragi bralec, kak talent, lahko dobite v tretjem razredu basista, tenorista, bobnarja ali kitarista kar v eni osebi.

x x x x

"Glas vpijočega v puščavi" se večkrat sliši med študijem iz drugega razreda.

V Ž I V O

Najvztrajnejši je prvi razred. Marsikje vztrajajo, najbolj točni in intenzivni so ob sobotah, ko zasedajo za zaprtimi vrati... (prvovrstni politiki)

x x x

Semeniški nogomet je res nekaj izrednega. Na finalni tekmi je prišlo do tako ostre borbe, da je tekla tudi kri. Za vsak primer je nekaj semeniščnikov odšlo na krvodajalsko akcijo, da v bodoče ne bi kdo izkrvavel na igrišču.

x x x

10. letnem študiju samoupravljanja so se v TOZD-u drugega razreda odločili, da sprejmejo zakon o samoupravljanju. Zakon je bil sprejet in potrjen od višje sile, vendar je bil naslednji dan odpravljen. Vzrok: preveliko samozapravljanje.

x x x

V semenišču že nekaj časa pričakujemo poplavo ojačevalcev. Iz delavnice, kjer jih konstruirajo, se slišijo vedno "lepši" glasovi.

x x x

Pozor! Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da poleg Bermudskega trikotnika obstaja še takoimenovani "hudičev trikotnik". Naha-ja se v drugem razredu, katerega skrajne točke določajo trije nadebudni semenišniki. Raziskave učinkov trikotnika še trajajo.

x x x

Zadnji teden pred konferenco je močno deževalo. Izvedenci za to so se proti koncu tedna sestali za "okroglo mizo" in sklenili, da bodo pogozdovali.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Zaradi del, ki so se zavlekla na spodnjem igrišču, smo v jesenskem delu prvenstev odigrali samo nogometno kolo. V prvenstvu se je za zmago potegovalo 6 ekip, ki so bile vse "čiste". Za razliko od drugih let se na seznamu ni pojavilo nobeno mešano moštvo, kar se je redno dogajalo nekaj let nazaj. Dober videz, ki so ga ustvarile lepo odigrane tekme, je na začetku skalil majhen nesporazum, a se je nazadnje vse dobro izteklo. Izključen igralec druge a. ekipe bi namreč moral zapustiti igrišče do konca tekme (v tekmi 2.a. : 1.a.), a je zaradi sodnikove pomote ostal zunaj samo 2 minuti. Konec igre se je ponovil v naslednjem dnevu in 2.a. ekipa je pokazala, da je tudi razredčena ekipa kos manj izkušenemu prvemu razredu. Toda kljub temu je bil trd oreh. To se je pokazalo že na prvi tekmi proti četrtemu razredu, kjer so pokazali lepo igro, a so se na koncu vendar morali vdati. V silnem naletu bi kmalu premagali tretji razred, a ta je nazadnje le izsilil neodločen rezultat. Prva ekipa drugega razreda je letos bolj mrkih obrazov zapuščala prvenstvo, saj se je na končni lestvici uvrstila za svojo drugo ekipo. Lepa igra, čeprav včasih groba, kar se je videlo zlasti na finalni tekmi med tretjim in četrtem razredom, ko so igralci krvavi zapuščali igrišče, je dosegla svoj namen

Nekoč je v Iskrah pisalo, da bodo nekateri morali pojesti še veliko polente, če bi hoteli igrati košarko. Ko bi polenta bila danes merilo, bi mnogi bili že vrhunski košarkarji...

LESTVICA:

1.	4.a.	5	5	0	0	46	:	7	/39/	10
2.	3.a.	5	3	1	1	28	:	5	/23/	7
3.	2.b.	5	2	2	1	12	:	16	/-4/	5
4.	2.a.	5	2	3	0	22	:	14	/ 8/	4
5.	1.a.	5	1	2	2	24	:	18	/ 6/	4
6.	1.b.	5	0	5	0	4	:	75	/-71/	0

Najboljši strelci: 1. Suban Lojze (19), 2. Žagar Jože (17), 3. Bekš Ljubo (14), 4. Prelec Marjan (13), 5. Iskra Darko (12), 6. Petrič Janez (9), 7. Mahnič Miro (7).

9. oktobra, na dan Vipavske trgatve je bila odigrana nogometna tekma med četrtim razredom in "Šuštarji". Čeprav se je četrti razred trdo boril, je moral nazadnje le priznati premoč Šuštarjev, ki so nekoliko mlajši in so zmagali z rezultatom 10 : 8. Šuštarji so dobro in lepo igrali ter pokazali vse, kar znajo. Dva izmed njih namreč igrata pri domačem klubu, zato se ne smemo čuditi porazu četrtega razreda. Ta je Šuštarje takoj povabil na povratno tekmo in takrat bo mogoče več sreče.

ŽAGAR Jože

iskre so glasilo semeniščnikov v vipavi

10. leto

1. številka

24. XI. 1977

naslov uredništva:

vipava 149

65271 vipava

mentor je otmar črnilogar

urejata kerin tone in žagar jože

tipkal je šuštar franc

tisk: dijaki IV. razreda

razmnoženo v 300 izvodih

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Šolsko glasilo
KNJIŽNICA
Leto X,

SKRE

Inv.št.
19072

Škofljska gimnazija

Semenišče Vipava

